

mondani. A hitelezők érdekeinek flagrans megsértése csak úgy kerülhető el, ha a bíró a szavazás előtt kötelezőleg és meg nem másíthatólag közli, milyen „méltányos határozást” fog szabni, s a szavazás ennek ismeretében és mérlegelésével történik. *M.*

Ki viseli a forgalmiadót? Pénzügyi törvényeink a ne sutor ultra crepidam szerénységével csak azt a kérdést szokták szabályozni, hogy kit terhel valamely közszolgáltatás kötelezettsége a kincstárral szemben és hallgatnak arról, hogy a szerződő felek egymásközötti viszonyában van-e és minő megtérítési szabály. Pénzügyi szabályaink ezen „szak-szerű” szűkszavúsága hozza azután magával, hogy vitás magánjogi kérdések keletkezzenek. A vámfel pénz emelések korszakában így sűrűn vetődött fel a kérdés a vámfel pénznek a szerződés lekötele és a teljesítés közötti időben történt emelése esetén, hogy kit terhel az újabb emelkedés. A rendeletet, melyet elég sűrű időközökben követték egymást, következetesen hallgattak a „magánjogi” kérdéssről. Ugyanígy nem nyulnak a kérdéshez a forgalmiadó törvények. Most azután a Kuria állást foglalt e kérdésben és a törvény szerkezetéből helyesen vonta le a szabályt, hogy kikötés híján a forgalmiadó a vevőre át nem hárítható. A Kuria P. VII. 5562/924. sz. határozatából idézzük a vonatkozó részt:

Az 1921. évi XXXIX. t. c. 29. és 34. §-ai értelmében a forgalmi adó fizetése az eladót terheli. Az eladó az őt terhelő forgalmi adót külön kikötéssel átháríthatja ugyan a vevőre, a peres felek között azonban az irányadó tényállás szerint ilyen külön kikötés nem történt s így nincs jogszerű alappja felperes azon kereseti kérelmének, hogy az alperesek a szerződésben meghatározott vételáron felül megfizessék neki az 1/20%-os forgalmi adó összegét is. A felülvizsgálati panasz tehát ebben az irányban is alaptalan. *B. S.*

Nyolc százalékos meghaladó kamat telekkönyvi bekebelezése. Gróf K. A. 25.000 osztrák schilling kölcsönt óhajtott felvenni ingatlanára és e célból kérte a felveendő 25.000 osztrák schilling tőke és annak évi 18 százalékos kamatai erejéig a rangsor feljegyzését. A budapesti I—III. kerületi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság a kérelemnek a 8 százalékos kamatot meghaladó részét elutasította azzal az indokollással, hogy az 1923. évi XXXIX. t. c. 4. §-a szerint a külföldi pénzre szóló tartozás esetére a hivatkozott t. c.-ben meghatározott magasabb kamat nem jár.

A rangsor feljegyzésének az évi 8 százalékos kamat erejéig való korlátozása minden jogi alapot nélkülöz. Téves a megtámadott végzésnek az 1923: XXXIX. t. c. 4. §-ára való hivatkozása elsősorban, mert a hivatkozott t. c. csupán a késedelmi kamatokról intézkedik, amint azt a törvény címe is mutatja, („A pénztartozás késedelmes teljesítése esetében a hitelezőt megillető kártérítésről.”) a jelen esetben pedig nem késedelmi kamatokról, hanem szerződési kamatról van szó. Késedelmi kamat az a kamat, amelyet az adós a lejárat után fizet, ha a lejáratkori teljesítést elmulasztja, amivel szemben egy felveendő kölcsönnek a kamata a lejáratig fizetendő kamatot jelenti, tehát szerződési kamatot.

A hivatkozott törvény 1. §-a világosan kimondja, hogy a törvény arra az esetre szól, ha az adós „késedelembe esik”, amikor is „késedelmi kamat helyett” jár a törvény szerinti kártérítés a hitelezőnek. A 2. §. szerint a „lejárat napjától” a tényleges fizetés napjáig jár a törvényben megállapított kártérítés, világos tehát, hogy a lejáratig fizetendő kamatok a törvény nem érinti. A 3. §. ugyancsak a „késedelembe esett” adósról beszél és a 4. §. is kiemeli, hogy a törvény szerinti kártérítés a „késedelmi kamat” pótlására van hivatva.

Az idézett törvény miniszteri indokolása a következőket mondja:

„A javaslat nem helyezi hatályon kívül az uszoratörvénynek, sem a kamatkikötést korlátozó többi törvénynek a rendelkezéseit, hanem csupán a *késedelmi kamatra* vonatkozó törvényes rendelkezése helyébe